

6. KONGRES

Programske usmeritve KSJS za mandatno obdobje 2022 – 2026

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS) se bo kot samostojna interesna organizacija prostovoljno združenih sindikatov zavzemala za boljši materialni in socialni položaj zaposlenih v javnih zavodih, državnih organih ali upravah lokalnih skupnosti, v javnih agencijah, javnih skladih in v drugih osebah javnega ali zasebnega prava, kjer imajo sindikati, ki so vključeni v KSJS, svoje članstvo.

V KSJS se bomo skupaj borili za spoštovanje človekovih pravic ter za vzpostavitev in delovanje pravne države. Zavzemali se bomo za medijsko svobodo izražanja mnenj in stališč, ki bo neodvisna od političnih in lastniških pogojevanj. Podpirali bomo razvoj socialno-tržnega gospodarstva, ki bo zagotavljalo gospodarsko rast, polno zaposlenost in socialni napredek vseh državljanov. Skupaj bomo skrbeli za zaščito sindikalne svobode ter varstvo sindikalnih in poklicnih pravic našega članstva.

Zavzemali se bomo ohranitev evropskega socialnega modela, ki zagotavlja socialno varnost, enake možnosti za vse, demokratično sodelovanje delavcev v odločanju in socialno vključenost vseh državljanov.

Zastopali bomo interese našega članstva v organih in ustanovah na državni ravni ter si prizadevali za normativno ureditev socialnega dialoga kot ključnega elementa demokratičnega dogovarjanja med socialnimi partnerji.

Uveljavljali bomo načela solidarnosti in krepili sodelovanje z drugimi sindikati, zvezami in konfederacijami na državni in mednarodni ravni.

V KSJS bomo svoje delovanje usmerili v krepitev javnega sektorja ter k razvoju vsem dostopnih javnih storitev, ki so v skupnem interesu in prispevajo h višji kvaliteti življenja in blaginji vseh državljanov.

1. Sodelovanje v odločanju na državni ravni

KSJS bo vsa svoja stališča oblikovala v skladu s spoštovanjem demokratičnosti odločanja, solidarnosti, človekovih pravic, enakosti spolov ter z ničelno toleranco do nasilja in diskriminacije.

KSJS bo aktivno sodelovala v odločanju na državni ravni, predvsem v okviru ESS, v njegovih strokovnih odborih in pogajalskih skupinah, v okviru Državnega sveta, na odborih Državnega zbora, v organih socialnega zavarovanja ter v organih nadzora dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev.

1.1. Normativna ureditev delovanja ESS

KSJS si bo prizadevala za krepitev in nadaljnji razvoj socialnega dialoga v državi kot pomembne demokratične vrednote in bistvenega elementa evropskega socialnega modela ter eno izmed osnovnih sredstev za doseganje ciljev socialne države. Socialnim partnerjem se skozi socialni dialog omogoča aktivno sodelovanje pri oblikovanju ekonomskih in socialnih politik, s tem pa se vzpostavljajo tudi pogoji za zagotavljanje socialnega miru. Za zagotovitev kontinuiranega in resnega socialnega dialoga, ki ne bo odvisen od volje vsakokratne oblasti, bo KSJS predlagala sistemsko - normativno ureditev delovanja ESS.

1.2. Neodvisnost in popolna avtonomija nadzornih organov in svoboda medijev

V procesu odločanja bodo predstavniki KSJS zagovarjali javni interes in predloge, ki gredo v smeri krepitve in nadaljnega razvoja institucij javnega sektorja ter nasprotovali prenosu javnih storitev v privatno sfero in slabitvi socialne države. KSJS bo še naprej zagovarjala neodvisnost in popolno avtonomijo nadzornih organov ter tiste rešitve, ki bodo vladajoči politiki onemogočile posege v neodvisne institucije države.

KSJS bo zagovarjala svobodo medijev, profesionalno avtonomijo novinarov in novinark in ponovno sklenitev kolektivne pogodbe, s katero bodo na ravni celotne države urejene njihove pravice. RTV Slovenija mora biti pravi javni servis, z organi, v katerih delujejo predstavniki zaposlenih, stroke in civilne družbe, brez vpliva politike.

KSJS bo oblikovala izhodišča za sodelovanje njenih predstavnikov pri odločanju v organih obveznega zdravstvenega zavarovanja in za vpliv zavarovancev in sindikatov v pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter na področju zaposlovanja. Predstavniki KSJS bodo aktivno sodelovali še v delovnih skupinah vlade in ministrstev ter v strokovnih odborih in delovnih skupinah, ustanovljenih pri ESS.

2. Sistem plač in kolektivna pogodba za javni sektor

V KSJS bomo tudi v mandatnem obdobju 2022 - 2026 usklajevali svoja stališča in zahteve glede uveljavljanja Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, Kolektivne pogodbe za javni sektor in Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti, ki še vedno ureja nekatere pravice in prejemke iz delovnega razmerja.

2.1. Prenova in ključne spremembe plačnega sistema le ob soglasju sindikatov

KSJS bo vztrajala na izpolnitvi vseh zavez iz sklenjenih dogovorov in nasprotovala vsem spremembam plačnega sistema, ki bodo imele za cilj zmanjševanja pravic iz dela ali slabšanje

materialnega položaja zaposlenih. KSJS bo vztrajala, da se lahko spremembe, ki zadevajo temeljna vprašanja s področja sistema plač v javnem sektorju in uslužbenske zakonodaje, izvedejo le na podlagi soglasja reprezentativnih sindikatov javnega sektorja in vlade.

V kolikor bo vlada, kljub nasprotovanju sindikatov, enostransko sprejela in uveljavila spremembe ZSPJS, ali če pobud sindikatov ne bo upoštevala, bomo sindikati KSJS svoje zahteve uveljavljali z različnimi sindikalnimi sredstvi, vključno s stavko.

2.2. Sistemska ureditev kariernega razvoja javnih uslužbenk in uslužbencev

KSJS si bo prizadevala za spoštovanje kolektivnih pogodb in krepitev njihove vloge pri urejanju specifičnih pogojev dela, zaposlovanja, kariere ter napredovanja javnih uslužbencev. KSJS se bo zavzemala za sistemsko ureditev kariernega razvoja javnih uslužbenk in uslužbencev v vsaki dejavnosti na način, ki bo stimulativen za zaposlene, hkrati pa bo omogočal in zahteval profesionalnost ter spodbujal izpopolnjevanje in usposabljanje skozi vse karierno obdobje.

KSJS se bo še naprej zavzemala za določitev kvoruma za uveljavitev KPJS, po katerem je KPJS sklenjena, če jih podpišejo Vlada Republike Slovenije in reprezentativni sindikati javnega sektorja iz najmanj štirih različnih dejavnosti javnega sektorja, katerih skupno število članstva presega 40 % zaposlenih v javnem sektorju.

3. Pogoji dela, socialna varnost, enake možnosti za vse

KSJS si bo tudi v prihodnje prizadevala za stalno izboljševanje delovnih pogojev zaposlenih v javnem sektorju. Zavzemala se bo, da se v vseh dejavnostih javnega sektorja vzpostavijo oz. spoštujejo kadrovske normativi in standardi ter nasprotovala prekomernim delovnim obremenitvam javnih uslužbencev, ki imajo negativne posledice za njihovo zdravje. KSJS bo zato nasprotovala morebitnim vladnim poskusom večjega zmanjšanja števila zaposlenih v državni upravi in javnih zavodih ne glede na obseg dela ter podpirala ukrepe za hitrejše zaposlovanje mladih, vendar ne na račun neplačanega pripravništva. KSJS bo nasprotovala tudi izločanju tehničnega in administrativnega osebja iz javnih zavodov in prenosu teh dejavnosti k zasebnikom.

3.1. Postopno skrajševanje delovnega časa

Prizadevali si bomo za večji poudarek in podporo države pri zagotavljanju zdravega in varnega delovnega okolja ter vseživljenjskega učenja. Eden od pomembnih ukrepov za večjo kakovost življenja ljudi je tudi postopno skrajšanje delovnega časa oziroma krajši delovni teden. Pri pripravi vseh teh rešitev želi KSJS tvorno sodelovati in jih sooblikovati.

3.2. Revni zaposleni morajo postati preteklost!

KSJS bo v mandatnem obdobju 2022 – 2026 oblikovala skupna stališča sindikatov, članov KSJS glede sprememb na področju trga dela in delovne zakonodaje. Pri tem bo KSJS nasprotovala vsem spremembam, s katerimi bi se poslabšali delovni pogoji in zmanjšala raven pravic

zaposlenih, ki izhajajo iz delovnega razmerja. KSJS se bo dosledno zavzemala za dostojno delo in dostojno plačilo. Naslovili bomo tudi atipične oblike dela in se zavzemali za odpravo prekarnosti.

V KSJS ocenjujemo, da je prekarno delo oblika izkoriščanja delavk in delavcev, zato se bomo zavzemali za izenačitev pravic vseh zaposlenih in za odpravo prekarnosti. Atipične oblike dela ne smejo biti le pot za ustvarjanje dobička in izkoriščanje delavk in delavcev. Zato bomo zagovarjali krepitev nadzora z namenom zaščite delavcev.

3.3. Za reformo pokojninskega sistema je potrebno soglasje socialnih partnerjev!

V KSJS bomo vztrajali, da morajo biti vse prihodnje reforme pokojninskega in invalidskega zavarovanja izvedene ob širšem družbenem konsenzu in v soglasju s socialnimi partnerji ter da morajo temeljiti na temeljnih načelih dokladnega pokojninskega sistema. Cilj reforme mora biti ustrezna raven socialne varnosti tako sedanjih kot tudi bodočih generacij upokojencev. Izpeljana mora biti ob predhodni oziroma hkratni vpeljavi ustreznih ukrepov na trgu dela in na področju varnosti in zdravja pri delu. Zvišanje dejanske upokojitvene starosti je primerno spodbujati le z ekonomskimi spodbudami in s prilagajanjem tehnologije in organizacijo dela spremembam delovne zmožnosti zaradi starosti in ne s trajnimi odbitki od pokojnine. Starostna pokojnina, odmerjena za 40 let pokojninske dobe in od najnižje pokojninske osnove, mora dosegati vsaj prag revščine. Nasprotovali bomo socialni kapici pri plačevanju prispevkov, ker ruši solidarnost v pokojninskem sistemu. V pokojninskem sistemu je potrebno ohraniti elemente solidarnosti za preprečevanje revščine na starost s prerazporejanjem sredstev v skupni pokojninski blagajni do zajamčene ravni. Pokojninski sistem se mora spreminjati postopoma in z ustrežno dolgimi prehodnimi obdobji, postopoma pa mora zagotavljati tudi dostojno višino pokojnin z najnižjo nadomestitveno stopnjo v višini 70% po izteku vseh prehodnih obdobji. KSJS bo podpirala oblikovanje demografskega rezervnega sklada, v katerega morajo biti prenesene zadostne kapitalske in portfeljske naložbe, da bo lahko postal pomemben vzvod za dodatno financiranje pokojninske blagajne.

V KSJS bomo nasprotovali povečanju obremenitev zaposlenih in slabšanju pogojev v sistemih socialnega zavarovanja ter posebno pozornost namenili dodatnemu prostovoljnemu pokojninskemu zavarovanju javnih uslužbencev. KSJS bo sodelovala v nadzoru upravljanja Modre zavarovalnice in KPSJU in zagotavljala ustrezen vpliv zavarovancev in sindikatov na upravljanje s sredstvi dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev. Vztrajala bo na uresničevanju Kolektivne pogodbe o oblikovanju pokojninskega načrta za javne uslužbenke in si prizadevala za postopen dvig premij dodatnega pokojninskega zavarovanja na raven, ki bo lahko prispevala k zagotovitvi varne starosti.

3.4. KSJS podpira nadaljnji razvoj in krepitev javnega zdravstva

KSJS se bo zavzemala za ohranitev in nadaljnji razvoj obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki je temelj socialne varnosti vseh zaposlenih in socialne države. Podprla bo spremembe za sistemsko obvladovanje stroškov javnega zdravstva, poenotenje prispevnih stopenj vseh aktivnih zavarovancev in združitve obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ter

nasprotovala znižanju bolniškega nadomestila zaradi bolezni ali poškodb in uvedbi socialne kapice, ki bi omejevala prispevke od visokih plač in zavarovalnih osnov. Podprla bo razmejitev javnega in zasebnega izvajanja zdravstvene dejavnosti ter ukrepe za ureditev poklicnega zdravja. KSJS bo vztrajala na stališču, da mora struktura organov upravljanja ZZS tudi v prihodnje odražati strukturo vplačanih prispevkov ter da morajo interese aktivnih zavarovancev v organih upravljanja ZZS še naprej zastopati sindikati.

Zavzemali se bomo za spremembe zdravstvenega sistema v smeri večje transparentnosti in učinkovitosti financ javnega zdravstva. KSJS soglaša z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in z nadomestnim plačilom, ki povečuje solidarnost med državljani in ohranja enako dostopnost do zdravstvenih storitev ter temelji na izvajanju zdravstvenega varstva kot javne službe. Ne bomo dopustili krčenja košarice zdravstvenih storitev, manjšanja dostopnosti ljudi do zdravstvene obravnave in izvajanja prikrite privatizacije javnega zdravstva. KSJS bo vztrajala, da se reševanje hudih težav zdravstvenega sistema začne s strokovno določenimi standardi zdravstvenih storitev ter kadrovskimi normativi, ki bodo zagotavljali njihovo izpolnitev.

3.5. Kakovostna dolgotrajna oskrba temelji na ustrezno usposobljenem in dostojno plačanem kadru

Demografske spremembe že dolgo nakazujejo potrebo po vzpostavitvi sistema dolgotrajne oskrbe. KSJS se bo zavzemala za vzpostavitev dolgotrajne oskrbe za vse, ki jo potrebujejo, s poudarkom na skupnostni obravnavi, kakovostnih storitvah ter zagotavljanju ustrezno usposobljenega in dostojno plačanega kadra.

3.6. Krepitev razvojne vloge izobraževanja in ustrezno vrednotenje dela izobraževalcev

Na področju izobraževanja bo KSJS podprla spremembe sistemskih zakonov, če bo s tem zagotovljena boljša dostopnost do izobraževanja in bodo spremembe v interesu uporabnikov. Pri tem bo vztrajala na ohranitvi doseženih standardov kakovosti in ustreznem vrednotenju storitev izvajalcev, ki bo omogočalo pravične plače javnih uslužbencev. Na področju poklicnega izobraževanja bo podprla boljše sodelovanje šol in delodajalcev pri praktičnem usposabljanju, vzpostavitev nacionalne sheme plačanih pripravništev ter nadaljnjo sistemsko ureditev vseživljenjskega učenja.

3.7. Ničelna toleranca do mobinga in diskriminacije pri delu oziroma na delovnem mestu

KSJS se bo tudi v prihodnje zavzemala za preprečevanje in odpravo diskriminacije pri delu oziroma na delovnem mestu. Javni uslužbenci so vse pogosteje izpostavljeni pritiskom predpostavljenih in mobingu na delovnih mestih. Zato si bomo sindikati, združeni v KSJS prizadevali za enake možnosti za vse zaposlene in odpravo vseh oblik diskriminacije zaradi spola, invalidnosti, starosti, verskega ali političnega prepričanja ali drugih razlogov ter nudili podporo članom za osveščanje in ukrepanju proti pritiskom nadrejenih.

3.8. Skrb za zagotavljanje avtonomnosti in neodvisnosti inštitucij pri zagotavljanju notranje varnosti države

KSJS se bo zavzemala za spoštovanje veljavnih standardov pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter zagotavljanje najvišje stopnje varnosti. Prav podsystemi za zagotavljanje notranje varnosti so bili v obdobju 2020 – 2022 izpostavljeni nedopustnim političnim posegom, s čimer je upadel ugled zlasti Policiji kot enemu od subjektov sistema notranje varnosti, ki bi moral z uresničevanjem svojih nalog prispevati k notranji stabilnosti in varnosti v Republiki Sloveniji. Za uspešno zagotavljanje notranje varnosti policija sodeluje z drugimi subjekti, ki prispevajo k zagotavljanju nacionalne varnosti Republike Slovenije kot tudi z državljanke in državljani. Avtonomnost in strokovna neodvisnost policije je zato, ob spoštovanju človekovih pravic in svoboščin, ključnega pomena za uspešno zagotavljanje notranje varnosti

4. Organizacijski vidik in sodelovanje z drugimi sindikalnimi organizacijami

KSJS bo ostala odprta za vključevanje novih sindikatov, predvsem s področja javnega sektorja, kar pomeni da se bodo vanjo lahko prostovoljno včlanjevali samostojni sindikati, ki na način javnih služb urejajo plačno politiko in delovna razmerja.

Hkrati bo KSJS krepila sodelovanje z drugimi sindikati in sindikalnimi zvezami in konfederacijami v Sloveniji. Ostalim sindikalnim centralam bo KSJS predlagala oblikovanje permanentnega koordinacijskega telesa, po skandinavskem vzoru, za sprejemanje strateških opredelitev do ključnih vprašanj, ki zadevajo materialni in socialni položaj zaposlenih in kot prostor usklajevanja skupnih sindikalnih aktivnosti.

4.1. Priprava sprememb Zakona o reprezentativnosti sindikatov in Zakona o stavki

KSJS bo pripravila predlog sprememb Zakona o reprezentativnosti sindikatov, ker veljavni zakon vodi v vse večje drobljenje in nepovezanost sindikatov in predlog sprememb zastarelega Zakona o stavki, ki izhaja še iz SFRJ in na podlagi katerega skušajo oblasti omejevati sindikalne stavkovne aktivnosti.

4.2. Mednarodno sodelovanje

Čedalje tesnejše sodelovanje v okviru Evropske unije narekuje tudi izmenjavo izkušenj in sodelovanje s sorodnimi zvezami in sindikati v Evropi ter tesnejše povezovanje sindikatov in sindikalnih zvez oz. konfederacij v skupne evropske sindikalne organizacije. Tako bo KSJS v naslednjem mandatnem obdobju nadaljevala z navezovanjem stikov in s sodelovanjem z mednarodnimi sindikalnimi organizacijami ter s tem prispevala h krepitvi mednarodne solidarnosti med sindikati in širšemu uveljavljanju sindikalnih pravic in svoboščin v Evropi in svetu. Posebno pozornost bomo namenili sodelovanju z ETUC – največjo evropsko sindikalno centralo, ki predstavlja pomemben glas sindikatov in delavk ter delavcev na ravni EU.

4.3. Izvedba novih projektov

KSJS se bo tudi v prihodnje prijavljala na razpise za izvedbo novih projektov, ki bodo prispevali h krepitvi usposobljenosti in ozaveščanju sindikalnega članstva na ključnih področjih sindikalnega delovanja.

4.4. Obveščanje

KSJS bo o svojem delovanju, sprejetih stališčih, sklepih in odločitvah redno obveščala sindikate, člane KSJS, skrbela pa bo tudi za obveščanje javnosti in po potrebi sklicevala novinarske konference. Vse pomembnejše informacije za člane KSJS in javnost bodo dostopne tudi na spletni strani KSJS. Krepila se bo tudi pojavnost KSJS na družbenih omrežjih.

Branimir Štrukelj,
predsednik KSJS